

Guidelines for Developing Leadership Qualities in The 21st Century Of Students at Roi Et Rajabhat University

Pianrudee Srimuangpan^{1*}

¹Roi Et Rajabhat University, Thailand

*Corresponding author. E-mail: janista.msp@gmail.com

ABSTRACT

The objectives of this research are 1) to study leadership characteristics in the 21st century, and 2) to propose guidelines for developing leadership characteristics in the 21st century 21 of Roi Et Rajabhat University students. This study is qualitative research, by interviewing key informants, then it was analyzed descriptively. The results of the study found that 1) Leadership characteristics in the 21st century include building highly effective teams, problem solving, planning, directing work, good communication, building relationships, coaching, building society, and decision. 2) Guidelines for developing leadership characteristics in the 21st century found that characteristics that should be developed include communication skills, work skills, and empathy skills.

Keywords: Character, Leadership, 21st Century

แนวทางพัฒนาคุณลักษณะความเป็นผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

เพียรฤดี ศรีเมืองแพน^{1*}

¹มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ประเทศไทย

*Corresponding author. E-mail: janista.msp@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาคุณลักษณะความเป็นผู้นำในศตวรรษที่ 21 และ 2) เพื่อเสนอแนวทางพัฒนาคุณลักษณะความเป็นผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด การศึกษาครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงคุณภาพ โดยสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก แล้วนำมาวิเคราะห์เชิงพรรณนา ผลการศึกษา พบว่า 1) ลักษณะความเป็นผู้นำในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ การสร้างทีมงานที่มีประสิทธิภาพสูง การแก้ปัญหา การวางแผน การกำกับการปฏิบัติงาน การสื่อสารที่ดี การสร้างสัมพันธ์ การสอนงาน การสร้างสังคม และการตัดสินใจ 2) แนวทางพัฒนาคุณลักษณะความเป็นผู้นำในศตวรรษที่ 21 พบว่า คุณลักษณะที่ควรพัฒนา ได้แก่ ทักษะด้านการสื่อสาร ทักษะด้านการทำงาน และทักษะด้านการเข้าอกเข้าใจผู้อื่น

คำสำคัญ: คุณลักษณะ, ความเป็นผู้นำ, ศตวรรษที่ 21

© 2022 JOMSD: Journal of Organizational Management and Social Development

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงทางสังคมในปัจจุบันที่เกิดขึ้นในศตวรรษที่ 21 ส่งผลต่อวิถีชีวิตสมาชิกของสังคมอย่างทั่วถึง ในศตวรรษที่ 21 โลกจะเคลื่อนเข้าสู่ยุคโรงงานอุตสาหกรรมอย่างเต็มที่โดยเข้าสู่ยุคเศรษฐกิจสร้างสรรค์ที่เน้นการสร้างมูลค่าเพิ่มและความแปลกใหม่ให้กับสินค้าทุกประเภทในโลกในศตวรรษที่ 21 จะเป็นสังคมธุรกิจที่เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามามีบทบาทอย่างมากในชีวิตของสมาชิกในสังคมซึ่งเป็นสังคมที่แตกต่างจากปัจจุบัน ในปัจจุบันนี้มีการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์สังคมเริ่มมีความหลากหลายทางวัฒนธรรมในวิถีชีวิตของคนในสังคม มันเริ่มที่จะเป็นธุรกิจหรือนายทุนมากขึ้น นอกจากนี้ เทคโนโลยีสารสนเทศกำลังกลายเป็นส่วนสำคัญของชีวิตคนในสังคมดังนั้นต้องเรียนรู้และปรับความคิดในการเตรียมปรับตัวและพัฒनावิถีชีวิตเพื่อให้สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ (วรพจน์ วงษ์กิจรุ่งเรือง และอชิป จิตรรักษ์, 2554)

ภาคการศึกษาจำเป็นต้องตื่นตัวและเตรียมพร้อมในการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ทักษะที่สำคัญ เช่น ทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรมทักษะด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี ทักษะด้านชีวิตและอาชีพ ทักษะด้านการปรับตัว ทักษะทางสังคมและสังคมข้ามวัฒนธรรม ทักษะด้านภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ และประการสำคัญทักษะความเป็นตัวแบบและผู้นำคนอื่น โดยใช้กระบวนการแก้ไขปัญหาระหว่างบุคคล เป็นตัวกลางประสานงานที่มีประสิทธิภาพ สามารถขึ้นนำองค์กรให้ก้าวสู่ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ รวมถึงการยอมรับความสามารถของคณะทำงานที่มีความแตกต่าง และเป็นแบบอย่างในพฤติกรรมที่พึงประสงค์ให้ผู้อื่นซึ่งทักษะดังกล่าวเรียกว่า ภาวะผู้นำ (Trilling, B., & Fadel, C., 2009) ภาวะผู้นำเป็นทักษะในการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ถูกกำหนดไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545 - 2559) นโยบายการพัฒนามันifestoอุดมคติไทย (พ.ศ. 2554 - 2558) วิสัยทัศน์การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (2552 - 2561) และแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551 - 2565) สะท้อนให้เห็นว่าประเทศให้ความสำคัญกับทักษะด้านภาวะผู้นำเป็นอย่างมาก ดังนั้น สถาบันทาง

การศึกษาจึงควรพัฒนาทักษะภาวะผู้นำให้นิสิตนักศึกษา ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษาที่มุ่งเน้นให้บัณฑิตควรมีลักษณะภาวะผู้นำ โดยเฉพาะภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในการแสวงหาทางเลือกใหม่ที่เหมาะสมปฏิบัติได้ เพื่อให้สอดคล้องกับยุคสมัยในปัจจุบัน (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2550) ลักษณะภาวะผู้นำเป็นคุณลักษณะที่มีอยู่ในตัวบุคคลที่แสดงให้เห็นถึงความคิดหรือลักษณะทางกาย การแสดงออกที่ชักจูงให้บุคคลปฏิบัติงานให้บรรลุจุดมุ่งหมายโดยลักษณะผู้นำที่ดีมี ประการคือ ลักษณะด้านร่างกาย ภูมิหลังทางสังคม สติปัญญา บุคลิกภาพ ลักษณะที่เกี่ยวข้องกับงาน และลักษณะทางสังคม โดยผู้นำควรมีบุคลิกภาพอันน่าเลื่อมใส สมรรถนะในการทำงาน ความสามารถในการจัดการ ข้อมูลข่าวสารและความรู้ ปฏิภาณ ไหวพริบในการทำงาน อีกทั้งการนำและการจัดการผู้อื่น

ทักษะภาวะผู้นำเป็นคุณลักษณะที่สำคัญของการเป็นผู้นำที่มีประสิทธิผลในศตวรรษที่ 21 ผู้นำจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องได้รับการพัฒนาทักษะที่จำเป็นและสำคัญต่อการบริหารงาน บริหารตนเองและบริหารบุคคลอย่าง ต่อเนื่อง เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นสำหรับ การพัฒนาทักษะภาวะผู้นำที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 จำเป็นต้องคำนึงถึงทักษะการสร้างทีมงานที่มีประสิทธิผลสูง ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะในการวางแผน ทักษะการกำกับกับการปฏิบัติงาน ทักษะการสื่อสาร ทักษะการสร้างสัมพันธ์ ทักษะการสอน ทักษะทางสังคม ทักษะในการตัดสินใจ ทักษะการกระตุ้นจิตใจ ทักษะการคิดเชิงสะท้อน ทักษะการจัดการตนเอง ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยี ทักษะด้านการเรียนการสอน และทักษะความฉลาดทางอารมณ์ (วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง และ อธิปจิตตฤกษ์, 2554) คุณลักษณะและทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้นำในศตวรรษที่ 21 ข้างต้น มีความสอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบันในโลกยุคศตวรรษที่ 21 เป็นอย่างมาก ซึ่งโลกในศตวรรษที่ 21 มีการเปลี่ยนแปลง ด้านเทคโนโลยี เศรษฐกิจ โลกาภิวัตน์ และเครือข่าย การเลือกเครือข่ายวิธีการสื่อสารต้องมีความถูกต้อง รวดเร็ว ไม่จำกัดสถานที่

ทักษะภาวะผู้นำ ในศตวรรษที่ 21 ข้างต้นมีความสำคัญอย่างยิ่งเนื่องจากเป็นแนวทางสำคัญในการพัฒนาความเป็นตัวแบบและเป็นผู้นำคนอื่น สำหรับผู้ที่จักก้าวไปเป็นผู้ผู้นำในศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะเยาวชนซึ่งสถาบันการศึกษาจำเป็นจะต้องให้ความสำคัญ และเร่งพัฒนา สถาบันการศึกษามีส่วนสำคัญในการพัฒนาภาวะผู้นำ ควรส่งเสริมให้ผู้เรียนเข้าใจ รวมทั้งได้ตระหนักถึงความสำคัญของการมีทักษะภาวะผู้นำที่สามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันในศตวรรษที่ 21 ได้เหมาะสม สถาบันอุดมศึกษาจึงมีหน้าที่สำคัญในการพัฒนาภาวะผู้นำให้นักศึกษา (ไพฑูรย์ สินลารัตน์, 2557) เนื่องจากการพัฒนาภาวะผู้นำจะเป็นผลลัพธ์ที่สำคัญในการผลิตบัณฑิตเพื่อออกไปปรับใช้สังคมและพัฒนาประเทศชาติ การส่งเสริมและพัฒนาผู้นำนิสิตนักศึกษาควรให้เป็นผู้ที่มีลักษณะไม่เห็นแก่ตัว มุ่งมั่น คล้อยตาม สุภาพ ซื่อสัตย์ และจงรักภักดี โดยคุณลักษณะดังกล่าวสามารถพัฒนาได้ระหว่างการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา (Crain-Gully, 2003) อีกทั้งภาวะผู้นำนิสิตนักศึกษาจะมีบทบาทสำคัญในศตวรรษที่ 21 ต่อสังคมและตนเอง นั่นคือบทบาทต่อสังคม ได้แก่ มีมโนธรรมสูง เสียสละ มีคุณธรรม ตั้งใจทำงาน เป็นผู้ผู้นำในเรื่องที่เหมาะสมเช่น พัฒนารูปแบบกิจกรรมที่ให้ประโยชน์ต่อสังคม วิเคราะห์สภาพปัญหาของชุมชนได้ ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี รับฟังความคิดเห็นรอบข้าง รับฟังข่าวสารอย่างกว้างขวาง แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกับผู้อื่น เป็นตัวแทนนักศึกษานักศึกษาที่จะแสดงความสามารถที่ดีต่อชุมชนและเป็นผู้ผู้นำของประชากรได้ รวมถึงการดูแลสิทธิเสรีภาพของนักศึกษา นักศึกษาที่ถูกละเมิด ในส่วนบทบาทต่อตนเอง ได้แก่ รอบรู้ทุกด้าน มองการณ์ไกลมีบุคลิกภาพ น่าเชื่อถือ มีความรับผิดชอบ ตรงต่อเวลา ฉลาด ขยัน อดทน ซื่อสัตย์ เตรียมพร้อมเป็นผู้นำรอบรู้ด้านการบริหารและพัฒนาตนเองเสมอ มีความคิดสร้างสรรค์ กล้าคิด กล้าทำ กล้าตัดสินใจและทำงานมุ่งสู่ความสำเร็จ เป้าหมายชัดเจน

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นทำให้ผู้วิจัยสนใจในการศึกษาแนวทางพัฒนาคุณลักษณะความเป็นผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาศักยภาพกำลังของประเทศชาติ และให้สังคมตระหนักถึงความสำคัญของคุณลักษณะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะความเป็นผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
3. เพื่อเสนอแนวทางพัฒนาคุณลักษณะความเป็นผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีขั้นตอนดำเนินการศึกษา ดังนี้

1. ผู้ให้ข้อมูลหลัก

ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) การศึกษานี้มุ่งเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการรายงานการวิจัย และเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 40 คนประกอบด้วย ผู้บริหารมหาวิทยาลัย จำนวน 3 คน อาจารย์ที่รับผิดชอบงานกิจการนักศึกษาจำนวน 6 คน นายกองค์การนักศึกษาจำนวน 1 คน ประธานสภานักศึกษา จำนวน 1 คน นายกสโมสรนักศึกษา จำนวน 6 คน และ นักศึกษา จำนวน 40 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (Indept-Interview) โดยมีกรอบตามประเด็นที่ทำการศึกษาซึ่งทำการสังเคราะห์จากกรอบแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ 1. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนา 2. แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำ 3. แนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตในศตวรรษที่ 21

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวผู้วิจัยเอง โดยวิธีการสังเกตการณ์จัดบันทึกข้อมูลรวมไปถึงการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) โดยศึกษาจากปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในพื้นที่ที่ผู้วิจัยได้ลงศึกษาโดยใช้กระบวนการสัมภาษณ์เชิงลึก เมื่อได้ข้อมูลจากภาคสนามแล้วจึงนำเสนอข้อมูลแบบพรรณนาวิเคราะห์ต่อไป

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย พบว่า

1. ความเป็นผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

1.1 ความเป็นผู้นำในศตวรรษที่ 21 ในอุดมคติ พบว่า ผู้นำที่ดีต้องมีทักษะที่เป็นได้ทั้งผู้นำและผู้ตาม ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นและฟังข้อเสนอแนะของผู้อื่นเป็นคนที่เสียสละรับผิดชอบต่อส่วนรวมมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลและเป็นแบบอย่างที่ดีของผู้ตามคอยชี้แนะแนววิธีการแก้ปัญหาและวิธีการจัดการวิธีการต่างๆ ในการจัดการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นและผู้นำที่ดีต้องรู้จักการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้ารู้จักแบ่งแยกระหว่างหน้าที่และเรื่องส่วนตัว

1.2 ความเป็นผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด “ด้านวิสัยทัศน์” พบว่า ในด้านวิสัยทัศน์ของผู้นำผู้นำควรมีวิสัยทัศน์ที่ดีเป็นอย่งยิ่งมองโลกในแง่บวกมีความคิดแปลกใหม่อยู่เสมอๆ เพราะในศตวรรษที่ 21 คือโลกแห่งการพัฒนาผู้นำในองค์กรในมีแนวคิดวิสัยทัศน์ที่กว้างขวางย่อมได้เปรียบและสามารถนำองค์กรของตนนั้นไปสู่จุดหมายอย่างสมบูรณ์แบบ

1.3 ความเป็นผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด “ด้านความกล้าตัดสินใจ” พบว่า ทักษะการกล้าตัดสินใจควรมีเพราะการตัดสินใจของผู้นำสามารถกำหนดทิศทางการพัฒนาได้

การตัดสินใจจึงเป็นสิ่งสำคัญในการขับเคลื่อนสิ่งต่างๆและการนำไปสู่การพัฒนาให้นักศึกษาให้มีความกล้าที่จะแสดง ความคิดเห็นกล้าตัดสินใจเป็นสิ่งที่นำไปสู่การพัฒนาในศตวรรษที่ 21

1.4 ความเป็นผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด “ด้านการสื่อสาร” พบว่า ควรมีอย่างยิ่งการสื่อสารเป็นปัจจัยสำคัญในการดำรงชีวิตมนุษย์จำเป็นต้องติดต่อสื่อสารกันอยู่ตลอดเวลา การสื่อสารจึงเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งนอกเหนือจากปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตของมนุษย์การสื่อสารมีบทบาทสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์มากการสื่อสารมีความสำคัญอย่างยิ่งในปัจจุบันซึ่งได้ชื่อว่าเป็นยุคโลกาภิวัตน์เป็นยุคของข้อมูลข่าวสารการสื่อสารมีประโยชน์ทั้งในแง่บุคคลและสังคมการสื่อสารทำให้คนมีความรู้และโลกทัศน์ที่กว้างขวางขึ้น

1.5 ความเป็นผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด “ด้านการทำงานเป็นทีม” พบว่า ควรมีการทำงานเป็นทีมคือ สิ่งสำคัญมากผู้นำก็มาจากการเลือกของสมาชิกในทีมผู้นำเน้นการสนับสนุนสมาชิกของทีมสร้างแรงบันดาลใจสร้างความรับฟังปัญหาและข้อเสนอจากเพื่อนร่วมทีมหากเกิดปัญหาผู้นำจะต้องฟังเหตุผลก่อนตัดสินใจแล้วตัดสินใจอย่างมีเหตุผลไม่มีอคติต่อเพื่อนร่วมทีม

2 แนวทางพัฒนาคุณลักษณะความเป็นผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

2.1 แนวทางพัฒนาคุณลักษณะความเป็นผู้นำในศตวรรษที่ 21 ในอุดมคติ พบว่า ส่งเสริมความคิดและการเรียนรู้ที่หลากหลายมีวิสัยทัศน์ที่ดีสำหรับอนาคตมีความรับผิดชอบการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาการทำงานของทีมให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นเรื่อยๆ การหาแรงบันดาลใจใหม่ในการทำงานการมองการทำงานที่กว้างขวางมากยิ่งขึ้น

2.2 แนวทางพัฒนาคุณลักษณะความเป็นผู้นำในศตวรรษที่ 21 “ด้านวิสัยทัศน์” พบว่า มีความจำเป็นเพราะวิสัยทัศน์ที่ดีนั้นจะส่งผลให้เกิดความคิดความเป็นผู้นำได้ดียิ่งขึ้นและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาองค์กรอีกด้วย การกำหนดเป้าหมายในการทำงานและเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับบุคลากรปฏิบัติตามและให้แนวทางพัฒนาด้านความคิดที่มองอนาคตของงานไปสู่เป้าหมาย

2.3 แนวทางพัฒนาคุณลักษณะความเป็นผู้นำในศตวรรษที่ 21 “ด้านความกล้าตัดสินใจ”พบว่า จำเป็นเพราะการที่ผู้นำจะนำองค์กรให้สำเร็จต้องมีความคิดที่เร็วบนหลักความแม่นยำกล้าหาญที่จะตัดสินใจกระทำการใดที่มีความเสี่ยงบนฐานของข้อมูลที่ถูกต้องไม่ใช้การคาดเดาหรือเสี่ยงโชค กล้าที่จะลงทุนกับนวัตกรรมใหม่ๆ ที่จะเข้ามากระทบการบริหารงานการเรียนรู้การที่จะนำเอาเทคนิคใหม่ๆ มาใช้ในองค์กร กล้าที่จะยอมรับผิดหากบริหารงานผิดพลาดการที่จะให้คนกับบุคลากรที่ทำงานสำเร็จตามเป้าหมายรวมทั้งการตัดสินใจที่จะลงโทษแก่บุคลากรที่ไม่ตั้งใจหรืออาจทำความเสียหายให้องค์กรที่เกิดจากการจงใจแต่ทั้งนี้ทั้งนั้นต้องตั้งอยู่บนหลักความยุติธรรมและความเสมอภาค

2.4 แนวทางพัฒนาคุณลักษณะความเป็นผู้นำในศตวรรษที่ 21 “ด้านการสื่อสาร” พบว่า การสื่อสารของผู้นำนั้นมีความโดดเด่น เนื่องจากทักษะนี้ต้องใช้บ่อยๆ ผู้นำจำเป็นต้องสร้างแรงบันดาลใจ ชักจูง สร้างความสัมพันธ์ การให้ความสำคัญในการพัฒนาตัวเองให้เป็นนักสื่อสารที่ดีควรพัฒนาทักษะดังนี้ การสร้างความสัมพันธ์ที่ดี เพราะผู้นำต้องมีทักษะการสื่อสารที่ดีจึงจะอธิบายงานหรือให้เหตุผลได้ การให้ความสำคัญในการพัฒนาตนเองให้เป็นนักสื่อสารที่ดี ควรพัฒนาทักษะดังนี้ การสร้างความสัมพันธ์ที่ดี การพูดให้เข้าใจผู้ฟัง การรับฟังความต้องการของผู้ฟัง การเรียนรู้และเข้าใจธรรมชาติของมนุษย์ ผู้นำนักศึกษาได้พัฒนาในด้านการสื่อสารเพื่อให้ความรู้ในด้านการสื่อสาร นำไปพัฒนาตัวผู้นำนักศึกษาและเกิดการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพและตรงไปตรงมารวมถึงการสร้างความเชื่อมั่นให้กับตัวนักศึกษาและองค์กรของผู้นำนักศึกษา

2.5 แนวทางพัฒนาคุณลักษณะความเป็นผู้นำในศตวรรษที่ 21 “ด้านการทำงานเป็นทีม” พบว่า เพราะผู้นำสมัยใหม่จะไม่พึ่งพาวิธีการทำงานแบบบนลงล่าง แต่พวกเขาจะพยายามรวบรวมทีมต่างๆ ที่มีมุมมอง

แตกต่างกันเพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์กรแทน การเป็นผู้โน้มน้าวใจ ผู้ฟัง และผู้เจรจาที่ดีเป็นสิ่งสำคัญในการทำลายการทำงานแบบตัวใครตัวมันในองค์กร การทำงานเป็นทีมจะทำให้นักศึกษาที่มีความสามัคคีและเป็นสิ่งสำคัญในการดำเนินชีวิตในรั้วมหาวิทยาลัย เพราะการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชายังต้องอาศัยทักษะด้านการทำงานเป็นทีมและเพื่อพัฒนาให้ศักยภาพนี้ดีขึ้นจะต้องพัฒนามาจากในห้องเรียนสู่ภายนอกด้วยผู้นำด้านการทำงานเป็นทีมจะต้องมีแนวทางการพัฒนา การเข้าใจการทำงานของตนเองและผู้อื่นและเข้าใจจุดมุ่งหมายหรือเป้าหมายร่วมกัน มีการแบ่งงานตามความสามารถหรือจุดเด่นของแต่ละคนมีความตรงไปตรงมา จริ่งใจต่อกันให้การสนับสนุนกัน เป็นผู้นำ ที่ดีและเป็นผู้ตามที่มีวินัย

อภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัย มีข้อค้นพบที่นำเสนอการอภิปรายผลการศึกษา ดังนี้

คุณลักษณะความเป็นผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด พบว่า ด้านอุดมคติ ผู้นำที่ดี ต้องมีคุณลักษณะที่เป็นได้ทั้งผู้นำและผู้ตาม ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นและรับฟังข้อเสนอแนะของผู้อื่น เป็นคนที่เสียสละ รับผิดชอบต่อส่วนรวม มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล และเป็นแบบอย่างที่ดีของผู้ตาม คอยชี้แนะแนววิธีการแก้ปัญหาและวิธีการจัดการวิธีการต่าง ๆ ในการจัดการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น และผู้นำที่ดีต้องรู้จักการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า รู้จักการแบ่งแยกระหว่างหน้าที่และเรื่องส่วนตัว ทักษะของภาวะผู้นำศตวรรษที่ 21 ที่จะประสบความสำเร็จและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร ได้แก่ การสร้างทีมงานที่มีประสิทธิภาพสูง การแก้ปัญหา การวางแผน การกำกับ ปฏิบัติงาน และการสื่อสารที่ดี การสร้างสัมพันธ์ และการสอนงาน การสร้างสังคม และการตัดสินใจ การกระตุ้นจิตใจ การคิดเชิงสะท้อน และการจัดการตนเอง การใช้เทคโนโลยีการเรียน การสอนรวมทั้งความฉลาดทางอารมณ์ ตลอดจน การบริหารที่ยืดหยุ่นและปรับเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ จากการศึกษารายงานเรื่องนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ วิจารณ์ พานิช (2555) ที่กล่าวไว้ว่า โลกในยุคปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไปสู่การนำวิทยาการและเทคโนโลยีใหม่เข้ามาช่วยอำนวยความสะดวกแก่มนุษย์ ทุกซอกทุกมุมบนโลกกลายเป็นแหล่งเก็บรวบรวมองค์ความรู้ขนาดใหญ่ที่หลากหลายประสบความสำเร็จและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร ได้แก่ การสร้างทีมงานที่มีประสิทธิภาพสูง การแก้ปัญหา การวางแผน การกำกับการ ปฏิบัติงาน และการสื่อสารที่ดี การสร้างสัมพันธ์ และการสอนงาน การสร้างสังคม และการตัดสินใจ และยังสอดคล้องกับ สุนก สิงห์มาตร, พิกุล มีมานะและ ดุษฎีวัฒน์ แก้วอินทร์ (2560) ศึกษาคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์กรในศตวรรษที่ 21 กล่าวว่า คุณลักษณะภาวะผู้นำที่พึงในศตวรรษที่ 21 คือ 1) รอบรู้ 2) อุดมการณ์ 3) เท่าทัน 4) กล้าตัดสินใจ 5) วิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ 6) สร้างทีม และ 7) ใฝ่บริการ

ผลการศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นผู้นำในศตวรรษที่ 21 ในอุดมคติ พบว่า ทักษะด้านการสื่อสาร ทักษะด้านการทำงาน ทักษะด้านการเข้าใจผู้อื่นเพราะการสื่อสารเป็นสิ่งที่จะต้องมีย่างยิ่งเพื่อให้เกิดความเข้าใจอย่างตรงไปตรงมาและสามารถสื่อสารให้เกิดความเชื่อมั่นในตัวเอง ด้านการยอมรับความเห็นต่าง เพราะการทำงานในการเป็นผู้นำนักศึกษาย่อมจะต้องมีการทำงานกับผู้อื่นที่หลากหลายความคิดและกลับอีกหลายองค์กร ถ้าไม่มีทักษะในด้านการยอมรับความเห็นต่างย่อมไม่มีทางเป็นผู้นำนักศึกษาได้แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นผู้นำ ควรมีทักษะ ทักษะด้านการวางตัว หรือบุคลิกภาพ จะต้องมีความน่าเชื่อถืออยู่ตลอดเวลาทักษะด้านการพูด จะต้องพูดจาให้มีความน่าเชื่อถือตรงไปตรงมาเพื่อสร้างความศรัทธาและความไว้วางใจต่อลูกน้อง ซึ่งสอดคล้องกับ วิชุดา บุญทรัพย์ (2564) ศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในยุคศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครรังสิต ปทุมธานี พบว่า แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในยุคศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหาร โรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครรังสิต มี 7 ด้าน 18 คุณลักษณะ 39 แนวทาง ซึ่งประกอบไปด้วย 1) ด้านความคิดสร้างสรรค์/นวัตกรรม 2) ด้านทักษะการใช้เทคโนโลยี/ดิจิทัลและการสื่อสาร 3) ด้านความร่วมมือ

4) ด้านการมีวิสัยทัศน์ 5) ด้านความมั่นใจและกล้าหาญ 6) ด้านทักษะทางสังคม และ 7) ด้านการสร้างพลังเชิงบวก/จิตใจ

สรุปผลการวิจัย

คุณลักษณะความเป็นผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด พบว่า ลักษณะความเป็นผู้นำในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ การสร้างทีมงานที่มีประสิทธิภาพสูง การแก้ปัญหา การวางแผน การกำกับ การปฏิบัติงาน การสื่อสารที่ดี การสร้างสัมพันธ์ การสอนงาน การสร้างสังคม และการตัดสินใจ

แนวทางพัฒนาคุณลักษณะความเป็นผู้นำในศตวรรษที่ 21 พบว่า คุณลักษณะที่ควรพัฒนา ได้แก่ ทักษะด้านการสื่อสาร ทักษะด้านการทำงาน และทักษะด้านการเข้าอกเข้าใจผู้อื่น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

1.1 อาจารย์และผู้บริหารที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจการผู้นำนักศึกษา ควรเข้ามาให้ความสำคัญกับคุณลักษณะของความเป็นผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

1.2 ควรตระหนักในความสำคัญ โดยจัดการฝึกอบรมหรือให้ความรู้แก่นักศึกษาเพื่อที่จะก้าวเข้าสู่การเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นผู้นำของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดและปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนานักศึกษา

2.2 ควรศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่มีต่อการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นผู้นำ

เอกสารอ้างอิง

- ไพฑูริย์ สีนลรัตน์. (2557). ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 : ต้องก้าวให้พ้นกับดักของตะวันตก. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง และอติป จิตตฤกษ์. (2554). ทักษะแห่งอนาคตใหม่: การศึกษาเพื่อศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: Openworlds.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- วิชุดา บุญทรัพย์. (2564) ศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในยุคศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครรังสิต ปทุมธานี. (ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรังสิต).
- สนุก สิงห์มาตร, พิกุล มีมานะ และดุสิตวัฒน์ แก้วอินทร์. (2560) คุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์กรในศตวรรษที่ 21. ใน การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษาครั้งที่ 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม 2560 (น. 487-493). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2550). กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2551-2565. สืบค้นจาก <http://www.mua.go.th/users/bpp/developplan/>.
- Crain-Gully Sr, D. I. (2003). Exploring transformational leadership characteristics among African American church leaders in the San Francisco Bay area. (Doctor of Management in Organizational Leadership, University of Phoenix).
- Trilling, B., & Fadel, C. (2009). 21st Century Skills: Learning for Life in Our Times. San Francisco, CA: John Wiley & Sons.

